

Prestidigitació i claudicació

Quan la política queda reduïda a espectacle mediàtic sol resultar avorrida, reiterativa i inoperant. Quan l'espectacle de la política es desenganxa completament de la realitat percebuda i sentida per la ciutadania pot esdevenir grotesc, ridícul, patètic. Aquests darrers dies de maig, a Catalunya, han estat profundament decebedors perquè la confiança en la política ha retrocedit encara una mica més. Semblava que hi havia una estratègia per fer front a la crisi: prendre el control de la gestió dels recursos mitjançant una Hisenda pròpia. Semblava que l'objectiu trobava formulació entre la "independència fiscal" i el "pacte fiscal en la línia del concert econòmic". Semblava que hi havia, i que hi ha, un ampli consens social respecte a aquest tema. Semblava que el president estava disposat a actuar amb fermesa. Però, ben aviat, el líder quasi perpetu d'Unió Democràtica –el més reputat prestidigitador de la política catalana– va fer la traveta al president i al Govern, abans no ho fes el PP. La vicepresidenta va aplaudir immediatament –connexió freudiana– el truc de màgia, per deixar el president encara una mica més sol. El PSC va preparar un document que demana "protagonisme" de la Generalitat. Encara no sabem si era una broma o era una "estratègia alternativa": anar a Madrid a negociar amb les mans enlaire. Són tants anys d'ambigüitats que una part del sistema polític català s'hi ha adaptat i sense l'ambigüitat mínima s'ofeguen; no poden respirar. La mutació sembla irreversible en algunes formacions.

Quan les coses no van bé –i, ara mateix, van molt malament–, per tenir esperança cal tenir projecte. Cal tenir uns objectius i algun pla per poder assolir-los. Més encara: des d'una perspectiva racional, per poder superar la crisi ens cal un bon diagnòstic –en tenim uns quants que semblen prou encertats i coincidents en el substancial– i saber quines mesures cal adoptar per girar la situació. L'apel·lació a una altra mena d'esperança, basada en la fe optimista i irracional que les coses s'arreglaran soles, no em sembla ni digna de menció. Són temps d'intervenció urgent, no de contemplació passiva. Temps de projecte nou i de compromís per impulsar-lo.

Tothom està d'acord que una de les principals responsabilitats del Govern és reduir el dèficit públic. Ja s'ha actuat en aquesta direcció retallant i limitant l'acció pública. A Catalunya, sí; perjudicant greument el

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

truments de detecció i actuació. ¿Hi pot haver marge jurídic i polític per a mesures correctores a l'alça i introducció de noves figures impositives? Escàs i d'impacte modest. ¿De quina manera, doncs, es poden incrementar ràpidament els ingressos? Aturant la sagnia de l'espòli fiscal. Aquí els càlculs discrepen, però l'augment sobre els actuals ingressos de la Generalitat marcaria un punt d'inflexió, fins i tot en l'escenari més pessimista.

Aquesta setmana hem sabut definitivament que alguns partits espanyols amb franquícia a Euskadi i a Catalunya consideren fantàstic un model de concert econòmic allà però, en canvi, troben que nosaltres no en som dignes. Tot i que afirmen representar-nos, no ens consideren iguals en drets econòmics. Ja ho voldrien, perquè la seva pulsio patriòtica no té límits, però coneixen alguna anomalia –tal vegada genètica– que

ens exclou de qual-sevol sobirania, inclosa la fiscal. La cosa és tan greu que no només afecta el territori català i els que s'hi han implantat d'antic, sinó que aquest defecte té una difusió viral i ataca immediatament els que acaben d'arribar; fins i tot si són espanyols o bascos. Quan s'instal·len aquí queden automàticament condemnats a nodrir solidàriament l'estat que ens nega condició nacional, presència internacional, homologació cultural, capacitat de gestió de polítiques econòmiques i d'infraestructures... Quina terra més estranya que t'esclavitzava així que hi arribes i amb la complicitat d'una part significativa d'aquells que diuen

DANIDE

representar-te.

benestar d'amplis sectors. Però quan no pots retallar més els pressupostos perquè el que provoques és més atur i precarietat, l'ensorrament dels teus creditors i l'anquilosament de l'economia, és molt clar que necessites incrementar els ingressos. Disposar d'uns ingressos públics superiors per millorar les polítiques socials i estimular el creixement és la prioritat. ¿Hi ha grups socials que poden pagar més? Sí, però no gaire. ¿Hi ha bosses de frau fiscal i d'evasió de capitals? Sí, i caldria millorar els ins-

El president ha d'analitzar si disposa de prou majoria parlamentària per defensar la ciutadania o si es plega al xantatge dels poders fàctics connectats a l'Estat

La democràcia autèntica consisteix, sobretot, a assumir la participació responsable en els assumptes públics i a delegar només l'imprecindible. L'engany dels que han enarborat la nostra representació només com a coartada per defensar la perpetuació de les nostres subordinacions ha quedat desvelat. Volem i podem ser representats, però no substituïts. El president Mas ha d'analitzar si disposa de la majoria parlamentària suficient per actuar amb fermesa en defensa de la ciutadania i del país en aquesta conjuntura tan difícil. O si es plega davant el xantatge dels poders fàctics connectats a l'Estat i una colla de partits claudicans i sense horitzó nacional. El president té l'oportunitat de demanar-nos què volem, d'explicar-nos què està disposat a fer, i d'interpretar si, després de la vergonya d'aquests dies, les delegacions de representació política poden haver canviat substancialment. Jo crec que sí. Al prestidigitador li han fugit els conills del barret.